

FIETSROUTE POËZIEKNOOPPUNTEN

Met de VERS app

NB De app VERS is te downloaden in de Google Play Store en de Apple App Store.

WESTERWIJTWERD

Lengte: 33,4 km (let op! Dit is van het beginknooppunt [91] tot eindknooppunt [57]; woon je in de stad, reken dan op ongeveer 15 km extra van deur tot deur)

Knooppunten: 91 - 90 - 94 - 21 - 11 - 10 - 17* - 37* - 23* - 15 - 14* - 13 - 68 - 94 - 19 - 64 - 62 - 57 - 56 (- 55 - 95)

* knooppunten zonder gedicht

Huiskamercafé Trankiel halverwege de route is alleen open op za, zo en feestdagen

Andere pauzeplekjes: OSO Garmerwolde (za en zo), twee R-punten bij de boer.

Wil je onderweg een boek uit een kastje aanschaffen: neem een ruilboek of euro mee!

Samengesteld door Joke Aartsen – NOORDWOORD

Start bij **knooppunt 91** (brug Borgweg, Ruischerbrug).

Knooppunt 91 is vanuit de stad te bereiken als je via de Oostersluisbrug-Zuid aan het eind van het Damsterdiep de stad verlaat, het fietspad langs de Rijksweg volgt en bij de stoplichten rechtsaf gaat. Bij het Eemskanaal ga je omhoog links het fietspad op (Roeierspad) dat uitkomt bij **knooppunt 91** bij de Borgbrug.

Daar is het eerste gedicht binnen te halen en te beluisteren. 'Alle beweging onderhevig aan wrijving valt uiteindelijk stil' vertelt dichter Hendrik de Pecker hier in zijn gedicht *Dan komt die verdomde ochtend* en hij verhaalt van een verse trekplek in zijn bed.

Je gaat nu linksaf richting **knooppunt 90**. Bij het stoplicht steek je de Rijksweg over en fiets je langs dierenartspraktijk en dagbesteding (altijd biologische groenten vers uit de tuin te koop!) tot aan **knooppunt 90**. Bij dit knooppunt is heel toepasselijk het gedicht *Streuvelsraam* van Elisa Candela te genieten. We komen immers in een omgeving die doet denken aan Streuvels tijd. Er wordt in het gedicht weemoedig gemijmerd in een decor van 'boerenstee' en 'tractor'.

Rechtsaf gaan we, richting **knooppunt 94**. Hier zie je aan de linkerkant het Bevrijdingsbos, in 1996 door Beatrix geopend. Je fietst een stukje over de Historische Stadsweg, al in de middeleeuwen een handelsroute tussen stad en Baltische Staten, nu vooral snelfietsroute naar Ten Boer en verder.

Vanuit de sloten links en rechts een kwakend kikkerconcert, na de fietsbrug een koekoek die roept, op het fietspad een overstekende mol: zo wordt **knooppunt 94** bereikt. In *Klankkast* van Joyce Willemse, wordt de dood geïntroduceerd. 'Doorgaan' of 'doodgaan' dat is de vraag voor 'de vriend op de fiets' in dit gedicht.

Wie even moet bijkomen van deze boodschap kan nu al pauzeren bij OSO achter de kerk van Garmerwolde (rechts) of een klein stukje verder waar een gezellig pauzeplekje bij de boer is als je links de route vervolgt richting **knooppunt 21**.

De route leidt verder naar Thesinge. Voor de optimale beleving van dit dorpje kun je vóór de brug even linksaf slaan, bij de volgende brug rechts, langs het kerkje en weer rechts terug naar de echte route. Je komt links langs een molen en gaat rechtdoor door Achter Thesinge. Bij Bart Arts Box op de schuur hangen onder andere een aantal gelegenheidsgedichten met de titels 'Schokkende gebeurtenissen' en 'De scheuren'. Welkom in aardbevingland.

Verder fietsend laat je Lutjewolde links liggen langs een weg met rechts en links tarwe- en gerstpercelen. Bij **knooppunt 21** proef je een herinnering aan buitenspelen in koeiengour in de sfeer van vergelijkende tijd met het gedicht *Het erf* van Kevin Amse.

De route gaat richting **knooppunt 11** nu. Je nadert de N993, rechts ligt St.-Annen. Bij **knooppunt 11** is het gedicht *Denkend aan dieren en gras* van Monique Wilmer geplaatst. In dat gedicht mogen we nog aan akkerlanden denken, maar 'we lopen over snelwegen'. Het is inderdaad even mentaal en fysiek de rug rechten, want we moeten links de N46 over richting **knooppunt 10**. Daar, onder de Amerikaanse iepen, is er tijd voor een kort

een pauzemoment met het gedicht *Pauzeknop* van Daphne Schrijvers dat ons leert dat de bladeren van een eik 'anders ritselen dan die van de berk.'

Halverwege de route bij **knooppunt 17** is geen gedicht, hoewel de app in dit geval soms spontaan het gedicht *Utrecht in zicht* tevoorschijn tovert. Utrecht is niet in zicht, wél een uniek pauzeplekje in de buurt. Als je bij dit knooppunt (waar je straks rechtdoor moet richting nr. 37) afslaat naar rechts kom je in het dorpje Westerwijtwerd. Bij de brug aan het water kun je bij huiskamercafé **Trankiel** uniek en ontspannen pauzeren. Het café is (voorlopig) alleen open op zaterdag, zondag en feestdagen. Op de zaterdag kun je er vanaf 18.00 ook eten (vooraf reserveren!).

Het eerstvolgende **knooppunt 37** wordt bereikt via Boerdam, een industrieterreintje met de nodige timmer- en andere klusbedrijven, een banketbakker die je ruikt en een uitvaartbedrijf. Ook hier en in Fraamklap, bij **knooppunt 23**, zijn geen gedichten, dus kan er doorgefietst worden.

Na Fraamklap ga je het Jaagpad op; denk erom: vóór de brug links! Het knooppuntbordje kan enigszins verstopt staan in een lange maai-mei-nietberm. Als je bij het boekenkastje gelijk links aan het Jaagpad een boek uit wilt zoeken (en meenemen), moet je een ruilboek terugzetten of met een contante euro betalen! In Onderdendam is bij **knooppunt 15** *Zonder titel* van Vrouwkje Tuinman geplaatst. Nog één keer over de dood, hoewel al wel wat hoopvoller want 'sterven [is] meer iets voor later.'

Vanuit Onderdendam gaat de route richting **knooppunt 14** langs de prachtige villa Ouden Bosch. Ook hier weer even opletten: niet het erf opfietsen via de grote oprijlaan in het verlengde van de weg, maar vlak daarvoor naar rechts (en gelijk links) het fietspadje op. Er is geen gedicht bij **knooppunt 14**, wel weer bij **knooppunt 13**, namelijk *Vredefortkrater* van Emma Crebolder. In dit gedicht dat begint met een meteorietinslag van '2 miljard jaar geleden' raken oude en nieuwe tijd elkaar, wat in de omgeving beeldend geïllustreerd wordt door gestileerde nieuwe hoogspanningsmasten.

Bij **knooppunt 68** staat *Geboren worden op 20-jarige leeftijd* van K. Schippers. Schippers leest het zelf heel mooi voor. 'Begin opnieuw [...] poëzie' is de boodschap.

We zijn aangekomen in de omgeving van het Reitdiep, een prachtig plekje om nog eens te pauzeren bij de boer. De route wijst zich nu bijna zelf. Bij **knooppunt 94** bij Wetsinge staat het gedicht *My old favorite sweater* van Lionel Newman, **knooppunt 19** heeft geen gedicht.

Bij **knooppunt 64** is het gedicht *Nachtegaal* van filosoof en dichter Ossama Alloush te lezen of beluisteren. Beide mag ook en is misschien zelfs wel aan te raden bij dit mooiste gedicht van de route. 'Hoe kan een Hollandse zwaan voelen wat hij zingt.' vraagt de dichter zich af. Doorfietsend langs de mooie fietspadjes dient het antwoord zich als je geluk hebt vanzelf aan. Vele zwanen nestelen in sloot en weiland in het traject na dit gedicht!

We komen weer in de bewoonde wereld. **Knooppunt 62** biedt *Ongeborgen* van Marie Brummelhuis en iets verderop bij **knooppunt 57** sluit het gedichtengedeelte van de route mooi af met een gedicht van Jane Leusink bij en over het Van Sarkenborgkanaal.

Vele wegen leiden vanaf hier naar de stad.

Een optie is via de **knooppunten 57, 56** (met *Schetsontwerp* van Moniek Spaans) **en 55** naar Paddepoel of nog verder (**95**) tot in het Noorderplantsoen.